

СЕКЦІЯ «ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ»

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ СКЛАДАННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

*Гуржий Н.В. асистент кафедри обліку і аудиту
Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»,
м. Дніпропетровськ, Україна*

У сучасних умовах господарювання, питання щодо складання прозорої та достовірної фінансової звітності залишається досить актуальним.

Основою для отримання достовірної фінансової інформації є ефективне застосування принципів бухгалтерського обліку, які призводять до формування найважливіших показників діяльності суб'єкта господарювання. При складанні звітності українські підприємства повинні дотримуватися відповідних принципів і відповідати певним вимогам, які встановлені на законодавчому рівні і визначаються як якісні характеристики фінансової звітності.

В основі розробки конкретних правил ведення обліку лежать принципи бухгалтерського обліку, закріплених в стандартах, інструкціях, положеннях, які регламентують облік на законодавчому рівні.

Основні принципи бухгалтерського обліку – це правила, якими слід керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності [1]. У Законі України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» виділяється десять принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності:

обачність – застосування в бухгалтерському обліку методів оцінки, які повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань і витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства;

повне висвітлення – фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичній та потенційні наслідки господарських операцій і подій, здатних вплинути на рішення, прийняті на її основі;

автономність – кожне підприємство розглядається як юридична особа, відокремлена від її власників, у зв'язку з чим особисте майно й зобов'язання власників не повинні відображатися у фінансовій звітності підприємства;

послідовність – постійне рік у рік застосування підприємством обраної облікової політики;

безперервність – оцінка активів і зобов'язань підприємства здійснюється, виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати далі;

нарахування й відповідність доходів і витрат – для визначення фінансового результату звітного періоду необхідно порівняти доходи звітного періоду з

витратами, які були здійснені для одержання цих доходів. При цьому доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів;

превалювання сутності над формою – операції враховуються відповідно до їх сутності, а не тільки виходячи з юридичної форми;

історична (фактична) собівартість – пріоритетною є оцінка активів підприємства, виходячи з витрат на їх виробництво й придбання;

єдиний грошовий вимірник – вимір та узагальнення всіх господарських операцій підприємства в його фінансовій звітності здійснюється в єдиній грошовій оцінці;

періодичність – можливість розподілу діяльності підприємства на певні періоди часу з метою складання фінансової звітності [2].

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» виділяє чотири якісні характеристики фінансової звітності, які вимагають, щоб інформація, яка відображається у фінансовій звітності була:

1) зрозумілою й розрахованою на однозначне тлумачення її користувачами за умови, що вони мають достатні знання й зацікавлені у сприйнятті цієї інформації;

2) доречною, яка впливає на прийняття рішень користувачами, дає можливість своєчасно оцінити минулі, теперішні й майбутні події, підтвердити й скоректувати їх оцінки, виконані в минулому;

3) достовірною, тобто не містити помилок й викривлень, які здатні вплинути на рішення користувачів звітності;

4) порівнюваною або зіставною, що передбачає можливість користувачам порівнювати фінансові звіти підприємства за різні періоди та звіти різних підприємств між собою [3].

Якісні характеристики фінансової звітності, згідно з Концептуальною основою МСФЗ, можна вважати вимогами до інформації, яку надають фінансові звіти українських підприємств.

Крім вказаних принципів, МСФЗ виділяють чотири основні якісні характеристики: зрозумілість, доречність, достовірність, зіставність.

Принципи ведення бухгалтерського обліку є більш постійними ніж принципи організації облікового процесу. На них можуть впливати зміни в правовій базі. Тому принципи ведення бухгалтерського обліку обґрунтовуються тільки на науковому рівні.

Список літератури:

1. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: [підручник для студентів вузів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит»] / Вид. 2-е, доп. і перероб./ Ф.Ф. Бутинець – Житомир: ЖІТІ, 2000.– 640 с.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», прийнятий 16.07.99 р. зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. –1999. –N 40.

3. Положення (стандарти) бухгалтерського учета // Бухгалтерський учет: сборник систематизованного законодавства. –Х.: Фактор, 2007. –704с.

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

*Ванцова М.М., студент,
Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»,
м. Дніпропетровськ, Україна*

На сучасному етапі становлення ринкового господарства його невід'ємною частиною є мале підприємство. Світовий досвід і практика показують, що важливою ознакою ринкової економіки є існування і взаємодія великого, середнього і малого бізнесу та їх оптимальне співвідношення. Рівень розвитку малого бізнесу безпосередньо визначає ступінь розвитку економіки держави в цілому.

На сьогоднішній день в Україні підприємства малого бізнесу сприяють покращенню внутрішнього ринку товарів, створюють конкурентне середовище, забезпечують розвиток ринку праці в країні, допомагають зростанню державних та місцевих бюджетів.

Для регулювання малого бізнесу в Україні існує спеціальний податковий режим, а його система припускає тільки один вид податку: єдиний податок, який сплачується до місцевого бюджету. Але не зважаючи на це, підприємці ще сплачують єдиний соціальний внесок, що зараховується на рахунки органів Пенсійного фонду України.

Розвиток малого бізнесу в найбільш розвинених країнах Заходу йде більш швидкими темпами, так як національна влада надає йому велике значення та підтримку. Наприклад в Італії 73% всього робочого населення зайнято в малому підприємстві. У Франції – 54%.

Такі показники свідчать про важливість підприємств малого бізнесу для економіки країн з ринковою економікою (табл. 1)

Подивившись на аналогічні показники України станом на 01.01.2015р. можна побачити, що малим підприємствам відведена незначна роль в порівнянні з розвиненими країнами. Так, кількість малих підприємств складає 373,8 тис., що складає 95% у загальній кількості підприємств, проте вони забезпечують лише 21% ВВП країни та займає 2% всіх зайнятих працівників; кількість малих підприємств на 1 тис. населення 8 одиниць. Отже, з цього можна зробити висновок, що в країні існує велика кількість зареєстрованих, але не діючих, або діючих нелегально суб'єктів малого бізнесу.

В Україні для малих підприємств застосовується спрощена система оподаткування.